

LEADER
EESTI

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

SAARTE KOOSTÖÖKOGU

Sisukord

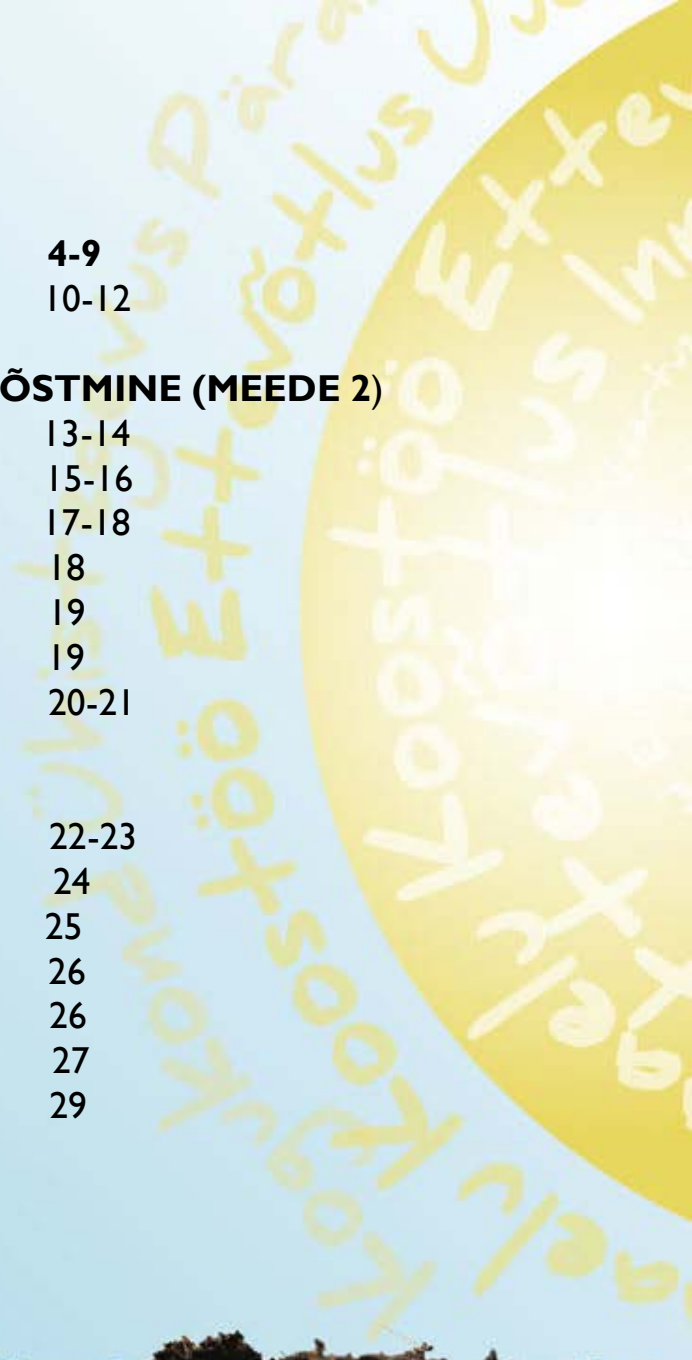
SISSEJUHATUS	4-9
Saarte Koostöökogu tutvustus, strateegia, meetmed.	10-12

I. TOETATAV TEGEVUS- ELUKESKKONNA KVALITEEDI TÕSTMINE (MEEDE 2)

I.1 Meetme tutvustus	13-14
I.2 Tegevused, mida toetatakse	15-16
I.3 Taotlusele esitatavad nõuded, toetuse määr	17-18
I.4 Omafinantseering	18
I.5 Kulud, mida toetatakse	19
I.6 Kulud, mida toetusest ei hüvitata	19
I.7 Dokumendid, mis tuleb taotlemisel esitada	20-21

2. TOETATAV TEGEVUS- ETTEVÕTLUS MAAL (MEEDE I)

2.1 Meetme tutvustus	22-23
2.2 Tegevused, mida toetatakse	24
2.3 Taotlusele esitatavad nõuded, toetuse määr	25
2.4 Kulud, mida toetatakse	26
2.5 Kulud, mida toetusest ei hüvitata	26
2.6 Dokumendid, mis tuleb taotlemisel esitada	27
2.7 Omafinantseering	29

3. TOETATAV TEGEVUS – PIIRKONNA ARENGUT ja ETTEVÕTLUST ARENDAV KOOS- ja ÜHISTÖÖ (MEEDE 3)	30
4. ABIKÕLBLIKUD KULUD, NÕUDED TULENEVALT PROJEKTI LIIGIST	
4.1 Ehitused	31-32
4.2 Soetused	33
4.3 Pehmed tegevused	34
- projektijuhtimine	35-36
- kaudsed kulud	37
5. VABATAHTLIK TÖÖ OMAFINANTSEERINGUNA	38-39
6. HINNAPAKKUMUSTELE ESITATAVAD NÕUDED	40-42
- eelarve	43
5. TAOTLUSDOKUMENTIDE KOOSTAMISE SOOVITUSLIK JÄRJEKORD 44	
7.1 Juhised taotluse eelarve täitmiseks	45-46
7.2 Taotluse eelarve koostamise näidis	47
7.3 Taotluse eelarve koostamise näidis (finantsprognoos)	48
8. TÄHTSAD KUUPÄEVAD TAOTLEMISEL (MEEDE 2)	49
8.1 Tegevuse algusaeg	50
8.2 Tegevuse elluviimine	51
8.3 Toetuse väljamaksmine sh. väljamaks enne kulude tegemist	52-53
8.4 E-PRIA	54
TULE NÕUSTAMISELE	55
MILLINE ON HEA LEADER PROJEKT	56
LEADER TOETUSMEETMETE TAOTLUSVOORUD 2016	57

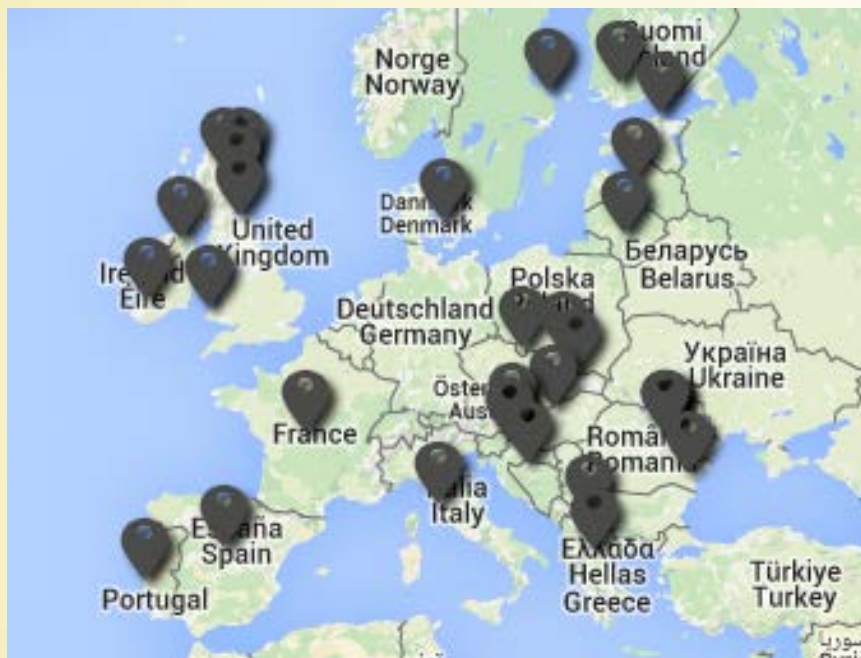

LEADER

LEADER on üle- Euroopaline toetusprogramm, mille abil edendatakse elu maapiirkonnas kohalike inimeste algatuse ja koostöö kaudu.

LEADER toetusprogramm sai alguse juba 1991. aastal ning on tänaseks läbinud neli perioodi.

Euroopa Liidus tegutses perioodil 2007-2013 kokku 2308 kohalikku LEADER tegevusgruppide. Kõiki LEADER tegevusgruppide ühendorganisationsioon on ELARD

SISUKORD

Mõistest- mis on LEADER?

Erinevalt levinud arvamusest ei tule LEADER programmi nimi üldsegi mitte inglise keelest (inglise keeles “leader” ehk “juht“). Otsetõlkes tähendab mõiste LEADER “seosed erinevate maamajanduse arengu tegevuste vahel” ja see on tuletatud prantsuskeelsest terminist Liaison Entre Action de Developpement de l’Economie Rurale. See mõiste kirjeldab tegelikult päris täpselt LEADER programmi olemust.

LEADER-programmi peetakse üheks edukamaks Euroopa Komisjoni algatuseks. Toetuse eesmärgiks on maapiirkondade tasakaalustatud areng. Toetatakse kohalike inimeste endi algatusi ja palju toetusraha suunatakse just koostööd edendavatesse projektidesse.

Parimad projektinäited üle Euroopa

http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/publications/bp_en.htm

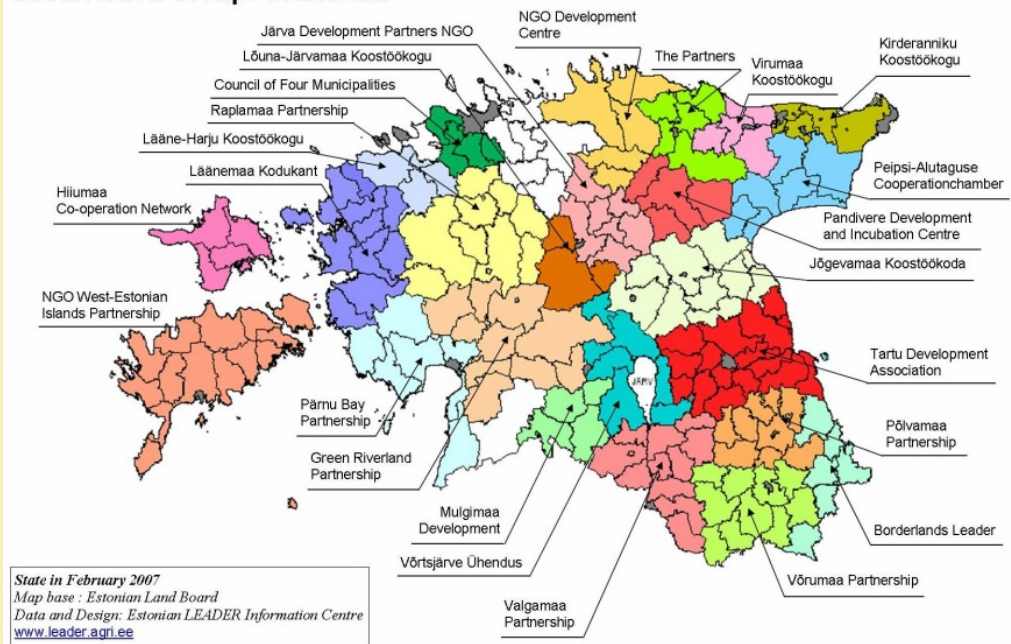
SISUKORD

LEADER

- Eestis alustati laiemas ulatuses Leader-lähenedamise rakendamise 2006.a.
- Eestis tegutseb kokku 26 kohalikku tegevusgruppi, tegevusgruppide piirkond moodustab 99,99% Eesti maapiirkonnast.

Rohkem infot www.maainfo.ee

Local Action Groups in Estonia

SISUKORD

Kuidas **LEADER** erineb teistest toetusmeetmetest ??

Toetuste jagamise otsustamine on viidud raha vajajatele lähemale.

Suurim erinevus on see, et toetuste jagamise otsustamine on viidud raha vajajatele lähemale.

Kõige esimeses etapis moodustatakse kohalikud tegevusgrupid, kuhu kuuluvad piirkonna ettevõtjad, MTÜ-d ja KOV'id. Tegevusgrupp koostab piirkonna strateegia, ehk siis paneb paika, mis on piirkonnas nn. eelisarendatavad valdkonnad.

Seejärel kuulutavad tegevusgrupid välja taotlusvoore, kus piirkonna inimesed saavad oma häid projekte raha taotlemiseks esitada.

Taotlusvooru lõppedes hindab projekte tegevusgrupi poolt moodustatud hindamiskomisjon, mis samuti koosneb kohaliku elu tundvatest ekspertidest.

Lõpuks toimub heaks kiidetud projektide analüüs veel PRIA-s, kes vaatab, et kõik dokumendid oleksid korrektsed ja teeb lõpliku otsuse.

Maaelu arengukava koostab MEM (Maaeluministerium)
ja kinnitab Euroopa Komisjon.
Määrab raamistiku põllumajandusfondist raha saamiseks riigile

PRIA

Makseagentuur, kontrollorgan
PRIA ülesandeks on riiklike toetuste ning
Euroopa Liidu põllumajanduse ja maaelu
arengu toetuste korraldamisega seonduv.

Saarte Koostöökogu
kohalik **LEADER** tegevusgrupp
IGAL TEGEVUSGRUPIL ON OMA EELARVE
- STRATEEGIA KOOSTAMINE piirkonnas
- TAOTLUSTE NÕUSTAMINE
- TAOTLUSTE MENETLEMINE
- TAOTLUSTE HINDAMINE

OTSETOETUSED
KESKKONNATOETUSED
INVESTEERINGUTOETUSED

Mille alusel tegutseme! **LEADER** meetme põhimõtted.

Seitse põhielementi selgitavad, mida **LEADER** lähenemine endast kujutab.

LEADERi eduks piirkonnas on vajalik nende kõikide elementide rakendamine strateegia väljatöötamisel ning rakendamisel.

Tänu **LEADER** mõtteviisile on võimalik leida uuenduslikke lahendusi ning uusi võimalusi meie piirkonna vajaduste rahuldamiseks.

Saarte Koostöökogu MTÜ (SKK)

Meie tegevuspiirkonna märksõnaks on meri ja saared ehk saarelisus. Toetame ja edendame arengualgatusi, mis toetavad loodust ja keskkonda säästvat tootmist ning kohaliku tooraine ja kultuuripärandi väärtustamist ja kasutuselevõttu.

Praegu on tegevusgrupil 90 liiget - nendest 13 vallavalitsust, 52 MTÜ-d ja 25 ettevõtet.

Meil on 15 liikmeline juhatus - üks juhatuse liige igast vallast + ülesaaremaaliste ühenduste esindajad.

Meil on 3 liikmeline tegevmeeskond:

Tegevjuht (terje.aus@skk.ee , 51 38 767)

2 nõustajat (sulvi.munk@skk.ee , 56 210 102;

ivar.ansper@skk.ee, 50 46 557).

Koduleht aadressil: <http://www.skk.ee>

SKK strateegia/visioon 2014-2020

2015 aasta jaanuar-veebruar viidi läbi erinevad mõttetalgud, koolitused, kogemusreisid strateegia väljatöötamiseks.

Visioon:

Aastal 2020 on Saare maakond hea elukeskkonna ja puhta loodusega piirkond Läänemeres, kus on elujõulised kogukonnad ning konkurentsivõimeline ja spetsialiseerunud ettevõtlus, mida edendatakse läbi koostöö ja ühistegevuse.

SKK strateegiat leiate siit

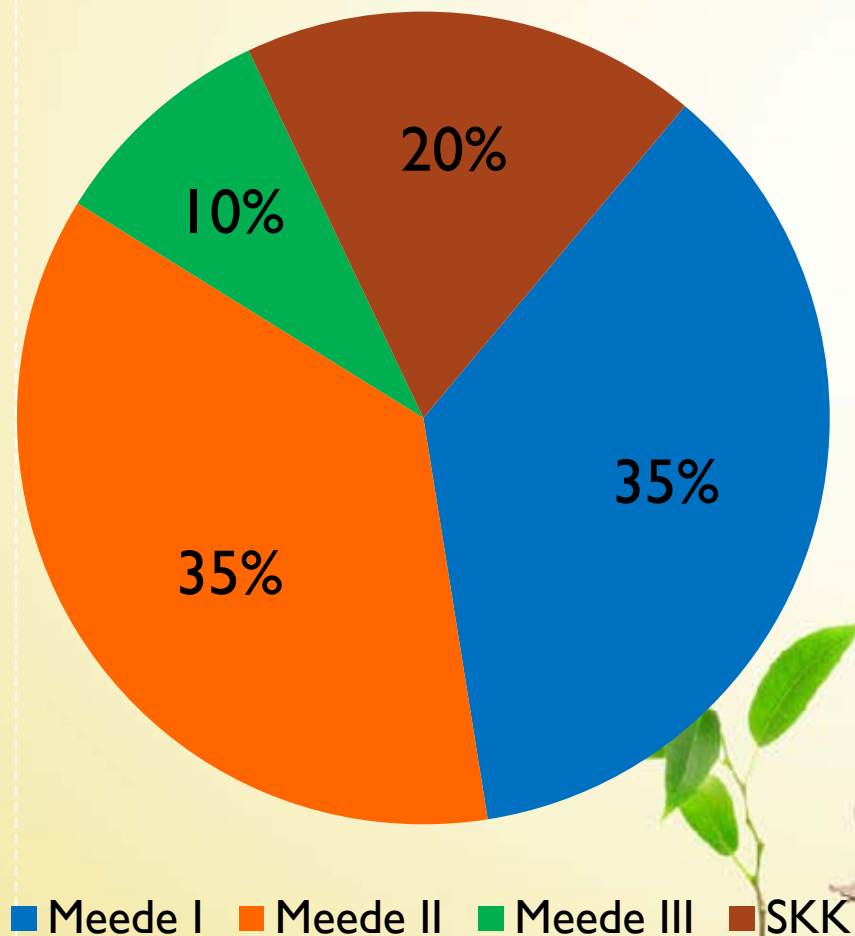
http://skk.ee/fileadmin/media/dokumendid/Strateegia_2015-2020/SKK_strateegia_2015-2020_28okt15.pdf

LEADER meede Saare Maakonnas

- **Meede I**- Ettevõtte konkurentsivõime suurendamine ja ühistegevus (ETTEVÕTLUS) ;
- **Meede II**- Elujõuliste kogukondade arendamine ja elukeskkonna parendamine (ELUKESKKOND);
- **Meede III**- Piirkonna arengut ja ettevõtlust edendav ühistegevus ja koostöö (KOOSTÖÖ);
- **SKK** administreerimiskulu ja arendustegevus

Eelarve kogu perioodiks kokku
5,5 miljonit EUR

Tähelepanu keskmes on ELUKESKKOND

Elukvaliteet on igäühe jaoks oluline küsimus, olenemata kultuurist ja päritolust. Kuigi elukvaliteedi parandamine mõjutab elatustaset, on need kaks mõistet ometi täiesti erinevad ning ei pruugi olla omavahel seotud. Elukvaliteet on subjektiivne hinnang, mis väljendab pigem seda, kuidas inimene hindab oma olukorda, elukohta ja elamistingimusi.

Vastab tõele asjaolu, et kahel inimesel võib olla sama elatustase, kuid nende arvamus oma elukvaliteedist on erinev.

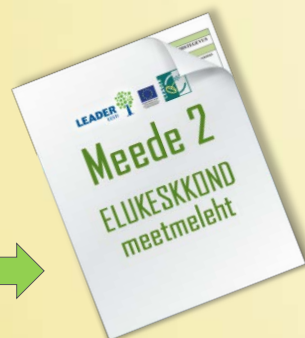
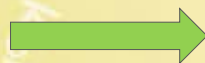
Meie meede on ülesehitatud lähtuvalt soovist anda võimalus toetuse taotlemiseks võimalikult laiale hulgale maaelu valdkondadele. See tagab, et toetatakse projekte, mille elluviimine annab suurima positiivse mõju maapiirkonna arenguks.

Meede II- Elujõuliste kogukondade arendamine ja elukeskkonna parendamine (ELUKESKKOND)

Toetatame piirkonna kultuuripärandi ja traditsioonide hoidmisele ja arendamisele suunatud tegevusi, kogukondade ühistegevusi ning uuenduslikke lahendusi piirkonna jaoks oluliste kogukonnateenuste pakkumisel

*Vaata meetmelehest
Punkt 3. Strateegia meetme
eesmärk*

PANETÄHELE!- Kogukonnateenuse arendamise projekt peab olema vastu võetud Saarte Koostöökogu **üldkoosoleku otsusega**, kui toetuse protsent on suurem kui 60% .

SISUKORD

Meede II- ELUKESKKOND ja kogukondade arendamine

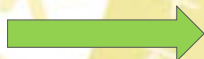
Toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) Kogukonnateenuste arendamine;
- 2) Sotsiaalse ettevõtluse edendamine;
- 3) Kvaliteetse andmeside kättesaadavuse parendamine;
- 4) Kogukonnahoone üleviimine taastuenergialahendustele;
- 5) Kogukonna kooskäimiskohtade loomine ja parendamine;
- 6) Kogukonna liidrite tunnustamine;
- 7) Kogukondade harimine ja elavdamine läbi ühistegevuse;
- 8) Avalike objektide korrashoid;
- 9) Pärandkultuuri väärtustamine;
- 10) Piirkonna turvalisuse suurendamisega seotud tegevused ja investeeringud;
- 11) Noorte kaasamine ja tunnustamine;
- 12) Noorte teadmiste kasvatamine ja ettevõtlikkuse suurendamine;
- 13) Noorte vaba aja tegevuste mitmekesistamine.

Kogukonnateenus – mis see on?

Kogukonnateenus on oma olemuselt majandustegevus, kuid arvestades potentsiaalset tarbijate arvu ei tooda kasumit teenuse pakkujale. Kogukonnateenuse puhul on tegemist kogukonna liikmelt kogukonna liikmetele pakutava teenusega, mis lähtub kogukonna vajadustest.

*Vaata meetmelehest
Punkt 4.2. Abikõlblikud
kulud*

VAATA Kogukonnateenuse näidet „Liise talu pesumaja“

SISUKORD

TAOTLEJALE esitatavad nõuded, toetuse määr

Projektitoetuse taotlejal :

- ei tohi olla maksuvõlga või riikliku maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksud tasutud ajakava kohaselt;
- tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotiotsust;
- kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on taotluse esitamise tähtpäeva seisuga tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas.

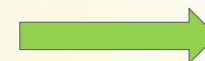
	Toetuse maksimaalne suurus ja määr
Taotleja	MTÜ, SA, KOV, seltsing, ettevõtted sh. OÜ, AS, FIE, TäÜ, UÜ, TuÜ
Toetuse suurus	Kuni 90 % (MTÜ, SA, KOV), Kuni 60% äriühing, (v.a erisused) Kuni 90% seltsing teadmussiirde projekt.
Toetuse piirmäär	Pehmed projektid 2000 - 10000 eur Investeeringu projektid 2000-50000 eur
Erisused	Kogukonnateenuse arendamiseks kuni 90% , juhul kui taotletakse suuremas määras kui 60%, on SKK üldkoosolek on teinud vastava otsuse. Teadmussiirde projekt kuni 90% sõltumata taotlejast; Uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamine kuni 90% sõltumata taotlejast ja tegevuse iseloomust; Mootorsõiduk, maastikusõiduk kuni 30%.

Meede II- Elujõuliste kogukondade arendamine ja elukeskkonna parendamine (ELUKESKKOND)

Toetusmäära arvutamisel ei lähtuta taotleja õiguslikust vormist, vaid vaadeldakse toetatavat tegevust ning selle iseloomu.

Vaata meetmelehest

Punkt 6.1 Projektitoetuse määr sõltub projekti iseloomust:

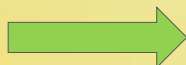
Ettevõtluse arendamisel on toetusmäär kuni 60% abikõlblike kulude maksumusest.

Omafinantseering investeringu korral alati rahas, pehmete tegevuste korral võib omafinantseeringut katta vabatahtliku tööga (MTÜ, SA).

Vaata meetmelehest

Punkt 6.2

Omafinantseering,

Dokumentide täitmiseks ja esitamiseks vali milline on Sinu projekt.

Investeeringuprojekt - põhivara soetamine **VAATA**

Ühisprojekt - Investeeringud+ tegevused
tegevused **VAATA**

Teadmussiirde projekt - koolitused (kasusaajaks vaid ettevõtjad) **VAATA**

Vaata meetmelehest
Punkt 4.2 Abikõlblikud kulud

Vaata meetmelehest
Punkt 4.3 Mitteabikõlblikud kulud

SISUKORD

Meede II dokumendid mis tuleb taotlemisel esitada:

Vaata meetmelehest
Punkt 5.1 Nõutavad
dokumendid

Esitatavad dokumendid	Investeeringu projekt	Ühisprojekt	Teadmusiire projekt
PRIA avaldus	jah	jah	jah
SKK avaldus	jah	jah	jah
SKK eelarve	jah	jah	jah
Ühisprojekti tegevuskava	ei	jah	ei
Projektijuhi CV kui taotletakse toetust projektijuhtimisele	ei	jah	jah
Koolitaja CV	ei	ei	jah
Toetatava tegevuse ja/või kavandatava investeeringuobjekti eeldatava maksumuse arvestus kululiikide kaupa	jah	jah	jah
PRIA ehituse eelarve, ehitusprojekt, valla kinnituskiri /ehitusluba	jah, kui ehitad	jah, kui ehitad	ei
Maa või hoone või mootorsõiduki omandiõigust tõendav dokument või rendileping	jah	jah, kui investeerid	Ei
Kasutatud masina või seadme ostmise ja liisimise korral ära kiri hinnapakkumusest, millel kajastub uue samalaadse masina või seadme hind	jah	jah, kui investeerid	ei
Ära kiri seltsingulepingust ja seltsinglaste nimekiri	ei	ei	jah
Äriühingu puhul taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaasta aruanne, kui ei ole kättesaadav äriregistrist.	jah	jah	jah

Meede II dokumendid mis tuleb taotlemisel esitada:

Esitatavad dokumendid	Investeeringu projekt	Ühisprojekt	Teadmusiire projekt
PROJEKTIJUHTIMISE korral projektijuhi eelleping või eelarve (kust on näha projektijuhi tunnitasu)	ei/jah, kui kaasnevad tegevused	jah	jah
ehitise puhul (ilma projekteerimiseta), mille ehitamiseks taotletakse toetust alates 30 000 eurost väljavõtte põhiprojekti joonistest koos põhiprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras	jah	Jah, kui ehitad	ei
ehitise puhul (ilma projekteerimiseta), mille ehitamiseks taotletakse toetust alla 30 000 euro väljavõtte eelprojekti joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras;	jah	Jah, kui ehitad	ei
ehitusluba või omavalitsuse kinnituskiri kavandatava tegevuse vastavuse kohta ehitusseadustikule ja omavalitsuse õigusaktidele. Kinnituskirjaga omavalitsus tõendab takistuste puudumist vastava loa väljastamise kohta projekti positiivse toetusotsuse korra	jah	Jah, kui ehitad	ei
MTÜ liikmete nimekiri vahetult eelneva kuu esimese kuupäeva seisuga *	jah	jah	jah
MTÜ eelmise majandusaasta tulude jaotus **	jah	jah	jah

*Antud dokumentide esitamine on vajalik, et selgitada, kas taotleja on hankija RHSi mõistes. MTÜ liikmete nimekirja esitamine on vajalik kontrollimaks, kas taotleja peab hinnapakkumuste saamiseks viima läbi hanke vastavalt Riigihangete seaduse (RHS) nõuetele. RHS §10 lg 3 kohaselt peab hanke korda järgima MTÜ, mille liikmetest rohkem kui pool on KOV, KOVi asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik ning riik või riigiasutus.

**Kuna Äriregistrile esitatavas aruandes on üldjuhul märgitud kokku saadud toetused ja annetused, siis selle põhjal ei ole võimalik välja selgitada, kas taotleja on saanud oma põhilise rahastuse avalikust sektorist või mitte. RHS §10 lg 2 kohaselt peab hanke korda järgima juriidiline isik, keda põhiliselt rahastatakse avalikust sektorist.

Tähelepanu keskmes on ETTEVÕTLUS MAAL

Ettevõtlus maal on võimalik ja hingele hea.

Maaettevõtlus tänapäeva mõistes tähendab innovaatsust, edumeelsust ja inimestevahelist tahet teha koostööd. Tegeledes maal ettevõtlusega, tuleb arvestada keskkonnaga, kus asutakse, milliseid võimalusi see pakub ning kasutada kõike olemasolevat optimeeritult.

Tootearenduse suund SKK arengukavas on suunatud kohalike toodete senisest ulatuslikumale väärimisele. Lisandväärtuse andmine võimaldab ettevõtjal saada kõrgemat hinda ning loob seeläbi eeldused kohalike loodus- ja kultuuriressursside tulemuslikumaks kasutamiseks.

Meie meede on ülesehitatud lähtuvalt soovist anda võimalus toetuse taotlemiseks kõikidele programmi tingimustele vastavate maaettevõtluse valdkondadele. See tagab, et toetatakse projekte, mille elluviimine annab suurima positiivse mõju maapiirkonna arenguks.

SISUKORD

Meede I- Ettevõtete konkurentsivõime suurendamine ja ühistegevus (ETTEVÕTLUS)

http://skk.ee/fileadmin/media/dokumendid/LEADERmaarus/MI_meetmeleht_15vebl6.pdf

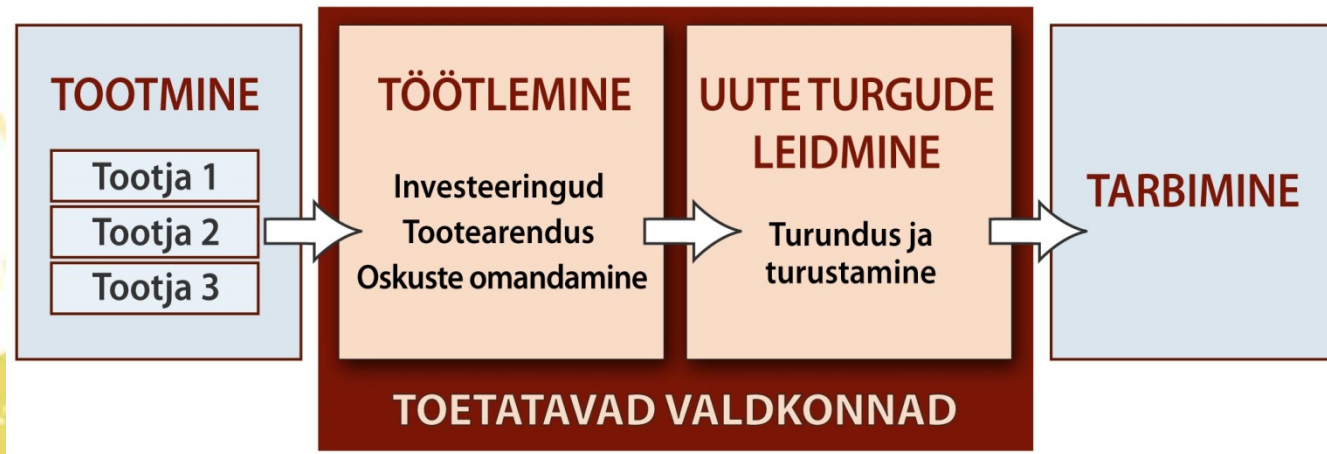
Toetame algatusi, mis aitavad kaasa kohaliku tootmise/töötlemise edendamisesse ning seeläbi toote **lisandväärtuse** suurendamisele.

Toetame **ühistegevust**, mis aitab kaasa kohalike toodete juurdepääsu laiematele turgudele, mis on oluline aspekt väikeettevõtte kasumlikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamisel.

*Vaata meetmelehest
Punkt 3. Strateegia meetme
eesmärk*

Väärtusahel

SISUKORD

Meede I - Ettevõtete konkurentsivõime suurendamine ja ühistegevus (ETTEVÕTLUS)

Toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) Terviklik tootearendus uute toodete loomiseks (sh uuringud, koostöö teadusasutustega jne);
- 2) Investeeringud tootmisprotsessi ja taristusse;
- 3) Investeeringud tegevuste mitmekesistamiseks;
- 4) Ühistegevuse toetamine eesmärgiga tagada kohalike toodete ja teenuste juurdepääs laiematele turgudele sh lühikese tarneaehela arendamiseks vajalikud tegevused ja investeeringud;
- 5) Mittemateriaalsed investeeringud;
- 6) Kutsealane õpe ja oskuste omandamine.

TAOTLEJALE esitatavad nõuded, toetuse määr

Projektitoetuse taotlejal :

- ei tohi olla maksuvõlga või riikliku maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksud tasutud ajakava kohaselt;
- tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotiotsust;
- kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on taotluse esitamise tähtpäeva seisuga tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas.

Vaata meetmelehest
6. Toetuse maksimaalne
suurus ja määr

	Meede I
Taotleja	ettevõtted sh. OÜ, AS, FIE, TäÜ, UÜ, TuÜ; MTÜ, SA Mitte KOV ja seltsing
Toetuse suurus	Kuni 60% (v.a erisused)
Toetuse piirmäärad	2000 – 200000 eur
Erisused	Mootorsõiduk, maastikusõiduk kuni 30%, põllumajandussaaduste esmatöötlemine kuni 50%.

Dokumentide täitmiseks ja esitamiseks vali, milline on Sinu projekt.

PROJEKTI LIIGID

Investeeringuprojekt- põhivara soetamine

VAATA

Ühisprojekt- a) investeeringud+ tegevused (mittemateriaalne)
b) tegevused

VAATA

Teadmussiirde projekt- koolitused, *kasusaajaks vaid ettevõtja*

VAATA

Vaata meetmelehest
Punkt 4.2 Abikõlblikud
kulud

Vaata meetmelehest
Punkt 4.3 Mitteabikõlblikud kulud

SISUKORD

Meede I dokumendid, mis tuleb taotlemisel esitada:

Vaata meetmelehest
Punkt 5.1 Nõutavad
dokumendid

Esitatavad dokumendid	Investeeringu projekt	Ühisprojekt	Teadmusiire projekt
PRIA avaldus	jah	jah	jah
SKK avaldus	jah	jah	jah
SKK eelarve	jah	jah	jah
Ühisprojekti tegevuskava	ei	jah	ei
Projektijuhi CV kui taotletakse toetust projektijuhtimisele	ei	jah	jah
Koolitaja CV	ei	ei	jah
Toetatava tegevuse ja/või kavandatava investeeringuobjekti eeldatava maksumuse arvestus kululiikide kaupa	jah	jah	jah
PRIA ehituse eelarve, ehitusprojekt, valla kinnituskiri /ehitusluba	jah, kui ehitad	jah, kui ehitad	ei
Maa või hoone või mootorsõiduki omandiõigust tõendav dokument või rendileping	jah	jah, kui investeerid	Ei
Kasutatud masina või seadme ostmise ja liisimise korral ära kiri hinnapakkumusest, millel kajastub uue samalaadse masina või seadme hind	jah	jah, kui investeerid	ei
Ära kiri seltsingulepingust ja seltsinglaste nimekiri	ei	ei	jah
Äriühingu puhul taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaasta aruanne, kui ei ole kättesaadav äriregistrist.	jah	jah	jah

Meede I dokumendid mis tuleb taotlemisel esitada:

Esitatavad dokumendid	Investeeringu projekt	Ühisprojekt	Teadmusiire projekt
PROJEKTIJUHTIMISE korral projektijuhi eelleping või eelarve (kust on näha projektijuhi tunnitasu)	Ei/jah kui kaasnevad tegevused	jah	jah
ehitise puhul (ilma projekteerimiseta), mille ehitamiseks taotletakse toetust alates 30 000 eurost väljavõte põhiprojekti joonistest koos põhiprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras	jah	Jah, kui ehitad	ei
ehitise puhul (ilma projekteerimiseta), mille ehitamiseks taotletakse toetust alla 30 000 euro väljavõte eelprojekti joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras;	jah	Jah, kui ehitad	ei
ehitusluba või omavalitsuse kinnituskiri kavandatava tegevuse vastavuse kohta ehitusseadustikule ja omavalitsuse õigusaktidele. Kinnituskirjaga omavalitsus tõendab takistuste puudumist vastava loa väljastamise kohta projekti positiivse toetusotsuse korra	jah	Jah, kui ehitad	ei
MTÜ liikmete nimekiri vahetult eelneva kuu esimese kuupäeva seisuga *	jah	jah	jah
MTÜ eelmise majandusaasta tulude jaotus **	jah	jah	jah

*Antud dokumentide esitamine on vajalik, et selgitada, kas taotleja on hankija RHSi mõistes. MTÜ liikmete nimekirja esitamine on vajalik kontrollimaks, kas taotleja peab hinnapakkumuste saamiseks viima läbi hanke vastavalt Riigihangete seaduse (RHS) nõuetele. RHS §10 lg 3 kohaselt peab hanke korda järgima MTÜ, mille liikmetest rohkem kui pool on KOV, KOVi asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik ning riik või riigiasutus.

**Kuna Äriregistrile esitatavas aruandes on üldjuhul märgitud kokku saadud toetused ja annetused, siis selle põhjal ei ole võimalik välja selgitada, kas taotleja on saanud oma põhilise rahastuse avalikust sektorist või mitte. RHS §10 lg 2 kohaselt peab hanke korda järgima juriidiline isik, keda põhiliselt rahastatakse avalikust sektorist.

Meede I- Ettevõtete konkurentsivõime suurendamine ja ühistegevus (ETTEVÕTLUS)

- Toetusmäära arvutamisel ei lähtuta taotleja õiguslikust vormist, vaid vaadeldakse ka toetatavat tegevust ning selle iseloomu.

Vaata meetmelehest
Punkt 6.1 Projektitoetuse määr

Meede toetab majandustegevust - seega on võimalik taotleda toetust kuni 60% abikõlblike kulude maksumusest

- Omafinantseering investeringu korral vaid rahas, pehmete tegevuste korral võib omafinantseeringut katta vabatahtliku tööga (MTÜ, SA)
- Kui projekt annab majandusliku eelise, siis on see vähese tähtsusega abi (kuni 200 000 eur 3-aastajooksul)

Vaata meetmelehest
Punkt 6.2 Omafinantseering,

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi register:

<https://rar.fin.ee/index.jsp>

Meede III- Piirkonna arengut ja ettevõtlust edendav ühistegevus ja koostöö (KOOSTÖÖ)

SKK meede st. taotleja vaid Saarte Koostöökogu

Meetme eesmärgiks on koostöö arendamine läbi võrgustike, ühisturunduse ja koostööprojektide.

Toetame:

- 1) koostööprojektide ettevalmistamist;
- 2) koostöövõrgustike loomist ja arendamist;
- 3) ühisturunduse edendamist sh „Saaremaa ehtne toode“ tootemärgi edendustegevusi;
- 4) piirkonnaülese mõjuga ja rahvusvahelisi projekte.

www.ehtne.ee

SISUKORD

INVESTEERINGUPROJEKT või ÜHISPROJEKT - EHITUSED

Abikõlblikud kulud:

Ettevalmistavad tegevused investeeringu elluviimiseks sh. teostatavus- ja tasuvusuuringud, keskkonna alase nõustamine jm

Hoone, rajatise ehitamise, rekonstrueerimise ja parendamise (lihtsamad remonditööd) kulud v.a uued seltsimajad ja majutusettevõtted, sh

- omaniku- ja muinsuskaitsealise järelevalve tegemine (kuni 3% investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest);
- ehituslik projekteerimine (kuni 10% investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest);

Taristuinvesteeringud ning nende juurde kuuluvate seadmete ostmise, paigaldamise ja vastava võrguga liitumise kulud. st investeeringud elektriga varustatuse, veevarustus- ja kanalisatsioonivõrgu, uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu ja juurdepääsuteede ehitamiseks, rajamiseks või rekonstrueerimiseks, kaasarvatud nende juurde kuuluvate seadmete ostmiseks, paigaldamiseks ja vastava võrguga liitumiseks. Taristuinvesteeringuks loetakse investeeringut üksiktarbija liitumispunktini.

Pane tähele!

- Ehitis, mida ehitatakse, peab olema taotleja **omandis** või talle antud **õiguslikel alustel kasutamiseks** vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest (**seega vähemalt kuni 7 aastat**)
- Uue hoone püstitamiseks peab **hoone alune maa** olema projektitoetuse taotleja **omandis** või on selle alusele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud **hoonestusõigus** vähemalt viieks järgnevaks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest (**seega vähemalt kuni 7 aastat**);
- Peab olema ehitusluba või ehitusteatis, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt – esitatakse esimese ehitusega seotud maksetaotlusega, st PRIA kontrollib ehitusloa või ehitusteatise olemasolu ehitusregistrist.
- Ehitise projekteerimistöid eraldiseisva projektina ei toetata!!!
- Selline ehitustegevus, mis ei võimalda pärast selle elluviimist ehitist sihipäraselt kasutada ei ole lubatud.
- **Investeeringuobjekt peab asuma SKK tegevuspiirkonnas**

INVESTEERINGUPROJEKT või ÜHISPROJEKT - SOETUSED

Abikõlblikud kulud

Mootorsõiduki või maastikusõiduki ostmine või liisimine teenuse osutamiseks tegevuspiirkonnas (v.a KOV-ile)
Sõiduauto ei ole lubatud.

Põhi- ja väikevahendite ning seadmete soetamis- ja paigaldamiskulud (v.a majutusettevõtte sisustus)

Pane tähele! Kasutatud masina või seadme ostmise ja liisimise kulud on abikõlblikud, kui projektitoetust taotlev ettevõtja, mittetulundusühing või sihtasutus tõendab, et masina või seadme ostmiseks või liisimiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi, masina või seadme hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse masina või seadme hinnast madalam, masina või seadme eeldatav kasutusiga on vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Ehitis, kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, peab olema taotleja omandis või talle antud õiguslikel alustel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest (**seega vähemalt kuni 7 aastat**).

Investeeringuobjekt peab asuma SKK tegevuspiirkonnas.

TEADMUSSIIRDE või ÜHISPROJEKT – PEHMED TEGEVUSED

Pehmed tegevused (mitteinvesteeringud) on abikõlblikud vaid teadmussiirde projektis või osana ühisprojektist.

Ühistegevuse korraldamisega seotud kulud sh:

Maa, ruumide ja inventari rendikulu

Infokandjate ja jaotusmaterjalide valmistamise, kujundamise ja tõlkimisega seotud kulud

Talgutööga seotud kulud sh. toitlustamine, tehnika rent, majutus

Veebi loomise ja arendusega seotud kulud

Õppereisidel, koolitustel, üritustel osalemise ja nende korraldamise kulud sh. transpordi, majutuse ja toitlustusega seotud kulud, külaliste vastuvõtmisega seotud kulud (sh. transpordi- ja majutuskulud).

Pehmete tegevuste korral võib omafinantseeringut 9% ulatuses katta vabatahtliku tööga (MTÜ, SA).

Projektijuhtimine ühis- või teadmussiirde projektis

Projektijuhtimise otsesteks personalikuludeks loetakse tegevuste elluviimisega kaasnevad järgmised kulud:

- tegevusi elluviiva projektijuhi tööjõukulud, sealhulgas töötasu, lisatasu, preemia, puhkusetasu või puhkusetoetus, mis on kooskõlas samasisulise töö eest makstava palgataseme või töötasuga;
- töölepingu lõpetamise ja muu seadusest tulenev hüvitis; - seadusest tulenevad maksud ja maksed eelnevas kahes punktis nimetatud kuludelt, sealhulgas sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks ja haigushüvitise tööandjapoolne osa;
- füüsilise isikuga sõlmitud töövõtu- või käsunduslepingu alusel makstav tasu ning sellelt tasult arvestatud sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks

Brutotunnitasu on kuni 10.- eur kokku kuni 20% mitteinvesteeringuga seotud kuludest.

- **PS!** Projektijuhtimist ei saa arvestada KOV ja riigimuseum.
- Projektijuhtimist ei saa arvestada inimesele, kes on ametnik või avalikus teenistuses töötav töötaja või riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse hallatava asutuse töötaja, kelle tööülesanded on sarnased toetatava tegevusega (määrus §31)
- Projekti kaasatud eksperti saab tasustada projektijuhtimise tasuga, kaudset kulu arvestada ei saa.

Pane tähele! Maksetaotlusega esitatakse projektijuhi tööajatabel, leping, maksekorraldus.

Projektijuhtimise arvestus

- Ühisprojektis kavandatav turundustegevus 5000. €
- Investeering 1000€
- Tasuvusuuring 500€
- Arvutitarkvara 400€
- Projektijuhtimise otsene personalikulu kuni 20%
 $5000+500+400=5900*20%=1180€$
- Kaudne kulu 15% otsesest personalikulust $1180*15%=177€$
 - **Kokku projektijuhtimine koos kaudse kuluga $1180+177=1357€$**
- Projekti abikõlblik maksumus kokku $5000+1000+500+400+1357=8257€$

Taotleja		NB! KIRJUTA SIIA TÕETUSE MÄÄR NUMBRINA näitena KUI SOOVID TÕETUST 60% aja kirjuta 60			60
Projekti nimi					
Kulugrupp	Kulu abikõlblik maksumus	Abikõlblik maksum	Toetuse summa	Omafinantseering	
Projektijuhtimine - ainult ühis- ja teadmussiirde		1 180,00	X	X	
Projektijuhtimine (TÄIDA lehekülj 2)	1 180	1 180,00	708,00	472,00	
Ekspertitasu (TÄIDA lehekülj 2)	0	0,00	0,00	0,00	
Investeering - hinnapakkumus või eelarve		1 000,00	X	x	
Infrastruktuuriinvesteeringud - kuni60%	0	0,00	0,00	0,00	
Infrastruktuuriinvesteeringud - uue põlvkonna elektrooniline side	0	0,00	0,00	0,00	
Infrastruktuuriinvesteeringud - loone või rajatise ehitamine või parendamine	0	0,00	0,00	0,00	
Infrastruktuuriinvesteeringud - masinad ja seadmed	1 000	1 000,00	600,00	400,00	
Infrastruktuuriinvesteeringud - mootorõidukid	0	0,00	0,00	0,00	
Infrastruktuuriinvesteeringud - väikevahendid		0,00	0,00	0,00	
Pehmed tegevused projektis- teenused juriidilistelt isikutelt või teenus käsunduslepingu/teenuslepingu		5 900,00	X	X	
Teenus 1	5 000	5 000,00	3 000,00	2 000,00	
Teenus 2	500	500,00	300,00	200,00	
Teenus 3	0	0,00	0,00	0,00	
Teenus 4	0	0,00	0,00	0,00	
Arvutitarkvara soetamine	400	400,00	240,00	160,00	
Muud kulud (sümboolika jm)		0,00	X	X	
Kulu 1	0	0,00	0,00	0,00	
		0,00	0,00	0,00	
Vabatahtlik töö (TÄIDA lehekülj 3)		0,00	0,00	x	
Kaudsed kulud (kuni 15% projektijuhtimise summalt)		177,00	177,00	x	
		x	x	x	
PROJEKTI EELARVE KOKKU Projekti kulude finantseer		8 257,00 €	6 026,00 €	3 232,00 €	

PROJEKTJUHTIMISE ARVESTAMISEKS täida:

1. esmalt EELARVE lk.1 – ühis- ja teadmussiirde projekti tegevused.
2. Vaata LK.2 Seal on näidatud max. Projektijuhtimise summa, mis sinu taotluses võib olla.
3. Täida LK 2 kollased lahtrid oma andmetega.

KAUDSED kulud projektis

Kaudsete abikõbllike kulude hüvitamine

Toetatavate tegevuste elluviimise käigus tekkinud kaudsed abikõbllikud kulud hüvitatakse kuni 15 protsenti abikõbllikest projektijuhtimise otsestest personalikuludest.

Kaudseteks kuludeks loetakse toetatavate tegevuste elluviimisega kaasnevad järgmised tegevuskulud:

- 1) kulud bürootarvetele;
- 2) sidekulud, sealhulgas telefoni- ja postikulu;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas kontoritehnika üür, rent ja liising ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldus- ja paranduskulud;
- 4) projektijuhi tööruumi üür või rent ja selle tööruumi kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamise kulud;
- 5) sõidukulud;
- 6) raamatupidamiskulud;
- 7) toetatava tegevuse elluviimisega seotud pangakonto haldamise kulud ja toetatava tegevuse elluviimisega seotud makse ülekandetasu.

PS! Kaudsete kulude hüvitamise korral toetuse väljamaksmisel abikõblliku kaudse kulu tegelikku maksumust ja tasumist ei tõendata ega kontrollita ning selline kulu ei kuulu hüvitamisele kuludokumendi alusel.

Vabatahtlik tasustamata töö mitterahalise OMAFINANTSEERINGUNA

- mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering ehk tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja poolt tehtud vabatahtlik tasustamata töö;
- mitterahaline omafinantseering võib moodustada kuni üheksa protsenti mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest;
- vabatahtliku tasustamata töö tegemise korral on vabatahtliku tasustamata töö tegija tunnitasu määr kuni 4 (neli) eurot ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni 8 (kaheksa) eurot;

OMAFINANTSEERING. PANETÄHELE !

- toetatava tegevuse eest saadud tuludest laekuv summa arvestatakse projektitoetuse taotleja omafinantseeringuna, mis märgitakse projektitaotluse eelarvesse.

Mitterahaline omafinantseering

Taotleja			NB! KIRJUTA SIA TOETUSE MÄÄR NUMBRINA näiteks KUI SOOVID TOETUST 60% siis kirjuta 60			90
Projekti nimi			Abikõlblik maksumus kokku	Toetuse summa	Omafinantseering	
Kulugrupp	Kulu abikõlblik maksumus	pakkumuse esitaja	Abikõlblik maksumus kokku	Toetuse summa	Omafinantseering	
Projektijuhtimine - ainult ühis- ja teadmussirde projekti puhul. Kuni 20% lahtrist sisseostetavad teenused			400,00	X	X	
Projektijuhtimine (TÄIDA lehekülj 2)	400		400,00	360,00	40,00	
Ekspertitasu (TÄIDA lehekülj 2)	0		0,00	0,00	0,00	
Investeering - hinnapakkumus või eelarve			0,00	X	x	
Pehmed tegevused projektis- teenused juriidilistelt isikutelt või teenus käsunduslepingu/töövõtulepingu, töölepingu alusel hinnapakkumus või eelarve, ARVUTI TARKVARA			2 000,00	X	X	
Teenus 1	2 000		2 000,00	1 800,00	200,00	
Muud kulud (sümboolika jm)			0,00	X	X	
Kulu 1	0		0,00	0,00	0,00	
			0,00	0,00	0,00	
Vabatahtlik töö (TÄIDA lehekülj 3)			180,00	180,00	x	
Kaudsed kulud (kuni 15% projektijuhtimise summalt)			60,00	60,00	x	
			x	x	x	
PROJEKTI EELARVE KOKKU Projekti kulude finantseerimine			2 640,00 €	2 400,00 €	240,00 €	
Taotletav toetus	Mitterahalise finantseerin	Rahaline omafinantseering	KONTROLL	90,00	10,00	
2 400,00 €	180,00 €	60,00 €				

KUI soovid omafinantseeringut katta vabatahtliku tööga. Täida:

1. Esmalt EELARVE LK.1 – ühis- ja teadmussirde projekti pehmed tegevused
2. Vaata LK.2 Seal on näidatud max. Projektijuhtimise summa, mis sinu taotluses võib olla. Täida ka vajadusel see.
3. Mine LK.3- seal on näidatud sinu projekti max. Mitterahalise omafinantseeringu summa. Täida kollased lahtrid oma andmetega.

Hinnapakkumused

Nõuded hinnapakkumusele:

Investeering või tegevus
üle 5000 euro
(ilma käibemaksuta)

- Saadud vähemalt 3 võrreldavat hinnapakkumust
- Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile

Investeering või tegevus
100-5000 eurot
(ilma käibemaksuta)

- Saadud vähemalt 1 hinnapakkumus
- Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonil

Asjaomases valdkonnas
on ainult üks teenuse
osutaja, töö pakkuja või
kauba müüja

- Saadud 1 hinnapakkumus
- Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile

Kulutus kuni 100 eurot

- Hinnapakkumust ei ole vaja

Nõuded hinnapakkumusele

- Väljavalitud hinnapakkumus:
 - ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga
 - peab olema objektiivselt põhjendatud

Lisa põhjendus, kui ei ole saadud nõutud arvul hinnapakkumusi või ei ole valitud odavaimat hinnapakkumust ;

- Hinnapakkumust **ei jaotata osadeks**, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik **teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv**;
- **Jälgi tehinguid seotud isikutega!** Projektitoetuse saaja ja isik, kellelt projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja tellib teenuse või töö või ostab kaupa, ning nende osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige või seltsinglane ei tohi kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku ega omada osalust üksteise äriühingus, välja arvatud juhul, kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 1 000 eurot.
- **PANETÄHELE!** Hanke korraldamisel järgitakse riigihangete seadust, kui projektitoetuse taotleja on hankija riigihangete seaduse § 10 tähenduses.

Taotlejal on kohustus ise selgitada Rahandusministeeriumiga (infotelefon 6113701), kas tema, kui taotleja on hankija riigihangete seaduse § 10 tähenduses;

Hinnapakkumus sisaldab:

- taotleja nime,
- hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid,
- hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva,
- hinnapakkumuse kehtivusaega
- toetatava tegevuse või investeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust

- Hoone ehituse puhul peab saadud hinnapakkumus sisaldama lisaks ülaltoodule järgmiseid andmeid: - hoone nimetus; - ehtisregistri kood; - katastriüksuse tunnus, millel hoone paikneb või millele kavandatakse hoone ehitada; - hoone üldkulud;

Vastava kululiigi olemasolu korral ettevalmistuskulud, välisrajatiste kulud, aluse- ja vundamendikulud, kandetarindite kulud, fassaadielementide kulud, katusekulud, ruumitarindite kulud, pinnakatete kulud, sisustuse kulud, inventari kulud, seadmete kulud, tehnosüsteemide kulud, ehitusplatsi korralduskulud ja ehitusplatsi üldkulud.

- Kasutatud masina või seadme ostmiseks toetuse taotlemisel, peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud seadme või masina kohta ja ühe hinnapakkumuse uue samaväärse seadme või masina kohta.

Eelarve

Pehme tegevuse projekti korral võib kavandatava projektitegevuse arvestuse aluseks olla tegevuse eeldatava maksumuse arvestus kululiikide kaupa.

Pane tähele! Koolitus- ehk teadmussiirde projekti korral tuleb lisada koolitaja pädevuse tunnistamiseks CV (2 aastane kogemus või kvalifikatsioon).

Ühisprojekti korral koolitaja pädevust tõendada ei ole vaja.

EELARVE projektile „Kogukondlikud tegemised külamajas“

Projekti raames viiakse Külamajas läbi kokanduslikke õpitubasid.

Tegevus	ühik	Ühik	Ühiku hind	Summa kokku	Koolitaja (pädevuse tunnistamiseks lisa CV)
Tegevus I- kokanduslikud õpitoad					
Tanguvorstide valmistamise töötuba (sisaldab materjali, lektori tasu, lektori transporti)	tk	10 inimest	15,00	150,00	Kaja Kuusk (MTÜ Röömsad kokad). Kvalifikatsiooni ja töökogemuse CV lisatud.
Piparkookide valmistamise õpituba (sisaldab materjali, lektori tasu, lektori transporti)	tk	20 inimest=	7,00	140,00	Maiu Pöld (eraisik). Pädevust tõendav CV lisatud
Kokku töötoad				290,00	
Projektijuhtimine					
Sisaldab osapoolte vahelise koostöö kordineerimist +Kaudne kulu	tund	5	10,00	50,00	Käsunduslepingu alusel. Sisaldab kõiki seadusest tulenevaid makse
Kokku projektijuhtimine				57,50	
KÕIK KOKKU				347,50	

Eelarve koostaja.

Mait Mätas

Taotlusdokumentide täitmise soovituslik järjekord!

1. Täida esmalt SKK taotlusvorm ja taotluse eelarve vorm. **VIIDE**

Pane tähele, et SKK taotlusvorm annab Sinu taotluse hindajale kõige paremat infot Sinu taotluse kohta.

Pane tähele, et SKK taotluse eelarve täitmisel genereeruvad osad lahtrid ise. See on Sulle pärast abiks PRIA avalduse täitmisel.

2. Täida PRIA avaldus E-PRIAs ja lisa failidena teised PRIA poolt nõutavad dokumendid ning SKK taotlusvorm ja taotluse eelarve. **VIIDE**

Juhised taotluse EELARVE tabelite täitmiseks

1. **Taotluse eelarve tuleb vormistada õigele vormile.** Selleks salvesta aruanne kasutades näiteks käsklust "Save as" ning anna failile uus nimi. Töölehti kopeerides ükshaaval uude faili kaovad/muutuvad kontrollvalemid.
2. **Täida kõigepealt tööleht "LKI- Projekti eelarve" VIIDE**
 - **sisestage** eelarvesse projekti andmed: taotleja nimi, projekti nimi.
 - **täida toetuse määr** numbrina. Jälgi, et toetus % ei ületaks lubatud toetusmäära. Lahtrid- abikõlblik maksumus kokku, toetuse summa, omafinantseering genereeruvad ise, kui oled sisestanud toetuse %
 - eelarve töölehel on tegevused jagatud kulugruppide lõikes vastavalt tegevuse iseloomule (investeeringud, pehmed tegevused). **Jälgi, et Sinu projekti kulud oleksid kantud õigesse kulugruppi**

Juhised taotluse EELARVE tabelite täitmiseks

3. Projektijuhtimine. VIIDE

Kui Sinu projekt sisaldab tegevusi, mis nõuavad erinevate ürituste (koolitused, messid, laadad) organiseerimist ja projektis osalejate omavahelise koostöö kordineerimist, siis saad arvestada projektijuhtimisega seotud kulusid.

Projektijuhtimise arvestamiseks tuleb täita LK-2 Projektijuhtimine. Kui oled täitnud LK I Projekti eelarvel rea „pehmed tegevused“ siis genereerub LK 2 info, kui suur saab Sinu projektis olla max. projektijuhtimise summa.

Nüüd märgi kollastesse lahtritesse Sinu projektis arvestatud projektijuhtimise aeg ja tasu.

Jälgi, et see ei ületaks max. võimalikku summat.

Seejärel genereerub projektijuhtimise summa ise LK-I „Projekti eelarve“

3.1 Kaudsed kulud VIIDE

Kaudsed kulud on otseselt seotud projektijuhtimise arvestamisega. KUI OLED täitnud Projekt Eelarve LK I rea „pehmed tegevused“, siis genereerub LK 2 info, kui suur saab Sinu projektis olla max. kaudsete kulude summa.

Nüüd märgi kollasesse lahtrisse kaudse kulu summa. Jälgi, et see ei ületaks max. võimalikku summat.

4. Vabatahtlik töö. VIIDE

MTÜ ja SA saab 9% pehme projekti omafinantseeringust katta vabatahtliku tasustamata tööga.

Täida esmalt EELARVE LK.1 – projekti pehmed tegevused

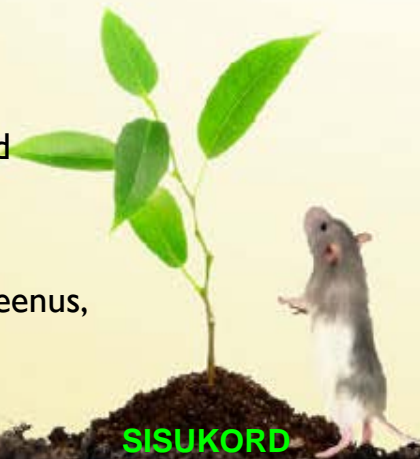
Arvesta projektijuhtimine LK.2 Seal on näidatud max..

Mine LK.3 „Vabatahtlik töö arvestus“ .

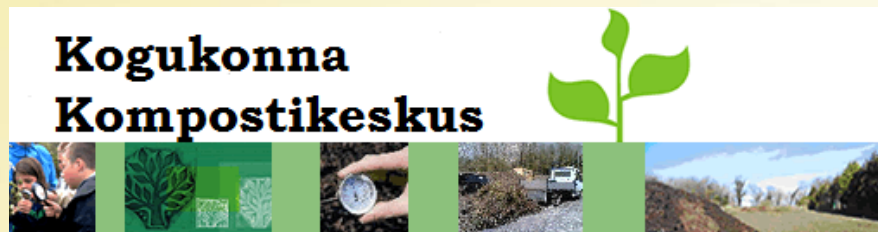
Seal on näidatud sinu projekti max. Mitterahalise omafinantseeringu summa. Täida kollased lahtrid oma andmetega.

5. Finantspronoos.

Vajalik täita I ja II meetmes juhul kui projekti sisuks on teenuse pakkumine (sh.kogukonnateenus, sotsiaalne ettevõtlus) või uue toote turuletoomine (MTÜ, OÜ, SA) .

Taotluse eelarve koostamise näidis

Projekti eesmärgiks on tõsta kohalike elanike teadmisi keskkonnahoiust, suurendada keskkonnasäästlikku mõtteviisi ja käitumist ning kogukonnaliikmete vahelist koostööd. Piirkonnas tegutseb ettevõtte, mis valmistab orgaanilistest jäätmetest (org.prügi, võsa, puud, lambavill jm) komposti/väetist, mulsi ja peenramulda. Algatatakse projekt, kus kool teeb taotlejana läbi kogu (komposteerimise) protsessi alates võsa mahavõtmisest, jäätmete äraandmisest, peenarde loomisest kompostmullaga ning seejärel omatoodete kasvatamisest.

Projekti algatajaks on kohalik kool. Soovitakse läbi viia:

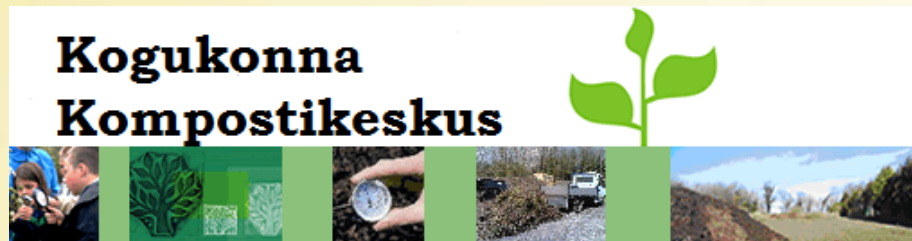
Projekti tegevused	Tegevuste kirjeldus	Maksumus
Talgutööd	Kooli peenraala puhastamiseks võsast	2000.-
Koolitused	Teemakohased koolitused õpilastele/piirkonna elanikele,	2000.-
Koduleht/ blogi	Koduleht tutvustab projekti tegevusi ja käiku	500.-
Mobiilne hakkur	Millega saab liikuvat teenust pakkuda ümbritsevale kogukonnale	3000.-
Muud väikevahendid	Kõik, mis vajalik talgude korraldamiseks (kärud jm)	1000.-

Lisaks soovitakse toetust ka projektijuhtimisele ning osa omafinantseeringust soovitakse katta vabatahtliku tööga talgutel.

VAATA E-PRIA EELARVE TÄITMINE SIIT.

VAATA SKK EELARVE TÄITMINE SIIT.

Taotluse eelarve koostamise näidis finantsproгноosi täitmine

PANE TÄHELE!

Vajalik täita I ja II meetmes juhul kui projekti sisuks on teenuse pakkumine (sh.kogukonnateenus, sotsiaalne ettevõtlus) või uue toote turuletoomine (MTÜ, OÜ, SA)

NÄIDE: Piirkonnas tegutseb ettevõtte, mis valmistab orgaanilistest jäätmetest (org.prügi, võsa, puud, lambavill jm) komposti/väetist, mulsi ja peenramulda.

Ettevõtte ja kogukonnale pakutava teenuse arendamiseks on vajalik uue seadme soetamine, mille maksumus on 10 000.-, toetusmääraga 60%. Sildfinantseeringuks kavatakse ettevõtte võtta pangalaenu 2 aastat 4000.-

		ühik	ühikute arv	
1	Laekumine toodete ja teenuste müügist sh:			
1.1.	Peenramulla tootmine 12.- tonn	tonn	1500	18000
LAEKUMINE PÕHITEGEVUSEST KOKKU				18000
2	RAHA (sildfinantseering) investeeringu elluviimiseks (LISA finantseerimisallikas)			
2.1.	Pangalaen			4000
2.2.	Omanike laen jm.			
KOKKU ESIALGNE FINANTSEERING PROJEKTI ELLUVIIMISEKS				4000
3	LEADER toetuse laekumine taotleja arvelduskontole			6000
KOKKU LAEKUV TOETUS				6000
RAHA SISSETULEK KOKKU				28000
RAHA VÄLJAMINEK				
4	Toetuse abil soetatav investeering (vt. EELARVE investeering kokku)			10000
5	Ilma toetuseta ostetavad masinad, seadmed jm. (investeeringuga seotud lisad)			1500
6	Toetuse abil ostetavad teenused (vt. Eelarve teenused kokku)			0
7	Majandustegevuse käigus tekkivad kulud sh:			
7.1.	Projekti elluviimisega seotud kaudsed kaudsed kulud+ sümboolika			0
7.2.	Kauba, toorme, materjali kulud			
7.3.	Mitmesugused tegevuskulud sh:			
7.3.1.	Elekter			1000
7.3.2.	Küte			900
7.3.3.	Rent			500
7.3.4.	Valveteenused			
7.3.5.	Kindlustus			
7.3.6.	Ruumide korrashoid			
7.3.7.	Transpordi kulu			1000
7.3.8.	Sidekulud			500
7.3.9.	Muud kulud (kantseleitarbed, pangakulu ja muud)			200
7.3.10.	Palk koos maksudega aastas			10000
			Lisa töötajate arv	1
Majandustegevusega seotud väljaminek kokku				14100
8	Laenu põhiosa tagasimaksud			2000
9	Laenu intressimaksud			350
10	omanike laen			
RAHA VÄLJAMINEK FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU				2350
RAHA VÄLJAMINEK KOKKU				27950
RAHA JÄÄK PERIOODI LÖPUS				50

Meede 2 – tähtsad kuupäevad!

Aeg	Tegevus
31.03-14.04.16	TAOTLUSTEVASTUVÕTT MEETMESSE 2 – läbi e-pria
15.04-24.04.16	Taotluste tehniline kontroll; vajadusel üldkoosolek. Järelepäringud taotlejale. NB! Vastamiseks kuni 5 tööpäeva!
N 19 (9.05 v 10.05)	Hindamiskomisjoni istung, ettepanek juhatusale paremusjärjestuse moodustamiseks. NB! Taotlejal võimalus enda taotlust esitleda!
N19 12.05 v 13.05.16	Juhatus koosolek taotluste paremusjärjestuse ettepaneku tegemiseks PRIAle
N20 17.05.-18.05.16	SKK edastab e-pria kaudu taotlused, paremusjärjestuse ettepaneku ja hindamisprotokolli PRIAsse
N21 23.05- 27.05.16	Taotlejate teavitamine taotluste edastamisest PRIAsse + paremusjärjestuse ettepaneku väljavõte. Taotlejad võivad tegevustega alustada (NB! PRIA otsust veel pole!)
August 2016	PRIA otsus taotluse rahastamiseks (60 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil SKK esitas paremusjärjestuse ettepaneku).

Toetatava tegevuse algusaeg

- Taotleja ei või toetatava tegevuse / investeeringu tegemist alustada varem, ega dokumendid selle kohta **ei või olla varasemad kui KTG poolt projektitaotluse PRIA-le esitamise päevale järgneval päeval**
- Taotleja saab e-PRIA kaudu teate, et tema taotlus edastatud PRIA-le

Tegevuse elluviimine

- Toetuse saaja viib tegevuse ellu või teeb investeringu ja esitab PRIAle elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu seda tõendavad dokumendid kuni **neljas** osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest
- Ühisprojekti korral tehakse tegevus ja esitatakse dokumendid kalendriaastas kuni **neljas** osas kuni nelja aasta jooksul.
- Kui investeringuobjekt ostetakse liisingulepingu alusel, viib projektitoetuse saaja tegevuse ellu ja esitab selle tegemist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Toetuse väljamaksmine

- PRIA maksab toetuse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja kui tegevused on nõuetekohaselt ellu viidud
- Toetus makstakse välja 3 kuu jooksul arvates nõuetekohaste dokumentide saamist;

Toetuse väljamaksmine ja väljamaksmine enne kulutuste tegemist

- PRIA maksab toetuse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja kui tegevused on nõuetekohaselt ellu viidud
- Toetus makstakse välja 3 kuu jooksul arvates nõuetekohaste dokumentide saamist;
- Osaliselt tasutud kuludokumentide alusel (OTKA) saab taotleda toetuse väljamaksmist, kui:
 - töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning projektitoetuse saaja on selle vastu võtnud
 - töö, teenuse, vara eest on tasutud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa
 - toetuse saaja on usaldusväärne

PANETÄHELE ! Kui taotleja on käibemaksukohuslane, tuleb tasuda vähemalt omafinantseering + käibemaks!

e-pria

Selleks, et saada e-PRIA portaali kasutajaks, pead olema PRIA klient või kliendi volitatud esindaja.

PRIA kliendiks on võimalik registreeruda näiteks esmakordsel e-PRIAsse sisenemisel.

Esmakordsel e-PRIAsse sisenemisel tuleb sõlmida portaali kasutamise leping.

http://www.pria.ee/et/ePRIA/Korduma/kuidas_kasutada

SISUKORD

Kui Sul on hea idee, kuidas oma kodukohas elu paremaks muuta või ettevõtlust edendada - tule nõustamisele!

SKK tasuta nõustamisteenus

Umbes tunni aja pikkuse nõustamise käigus:

- arutame läbi sinu projektiidee
- leiame sobiva SKK projektimeetme ning tegevussuuna
- tutvustame projekti elluviimise kõiki etappe ning nõudeid
- püüame leida vastused tekkinud küsimustele
- võimalusel tuleme kohale

Registreeru nõustamisele: e-post: info@skk.ee

Selleks, et saaksime paremini ettevalmistuda, palun anna meile kirja teel teada:

- projektitegevuste/investeeringute planeeritav teostamise koht
- kirjelda lühidalt oma ideed ja eesmärged

Abiks taotlejale infomaterjal – SKK kodulehel www.skk.ee

Milline peaks olema hea **LEADER** projekt?

- Projektid peaksid olema uuenduslikud. Uuendustel on mitu nägu. Uuenduslik võib olla toode, aga sama hästi ka protsess.
- Majanduslik elujõulisus- projekti jätkusuutlikkus, finants-, sotsiaalne ja keskkonnamõju, mis sõltub paljuski uuendustest ja lisandväärtusest)”

Toetused on õng, mitte kala!

SISUKORD

LEADER toetusmeetmete taotlusvoorud

- **MEEDE 2** (ELUKESKKOND) - Kevadine
projektivoor: **31.03.2016 – 14.04.2016**
(eelarve: ~514 000€);
- **MEEDE 1** (ETTEVÕTLUS) - Sügisene
projektivoor: **12.09.2016 – 26.09.2016**
(eelarve: ~514 000€);

